

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:66
Diariernr: 08/3434
Handläggare: Signild Östgren
Avdelning: Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Enheten för ekonomisk analys
Datum: 2008-09-24
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Handikappomsorg
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg
Grundskola
Gymnasieskola
Vuxenutbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd
Rubrik: Budgetpropositionen för år 2009

CIRKULÄR 08:66

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys
Signild Östgren
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Handikappomsorg
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg
Grundskola
Gymnasieskola
Vuxenutbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd

Budgetpropositionen för år 2009

Den 22 september presenterade regeringen 2009 års budgetproposition (2008/2009:1). Vi sammanfattar de förslag inom olika områden som berör kommunerna åren 2009–2011. Sveriges Kommuner och Landstings egna kommentarer skrivs i *kursiv* stil.

- Arbetsgivaravgiften sänks med 1 procentenhet vilket beräknas ge motsvarande 3 miljarder lägre kostnader för kommuner och landsting. Sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar under 26 år innebär drygt 1 miljard i lägre kostnader.
- 650 miljoner, utöver de 250 miljoner som tidigare aviserats, satsas för att förbättra situationen för de människor som drabbas av psykisk sjukdom och ohälsa.
- 920 miljoner avsätts för att bryta nyanlända invandrares bidragsberoende och ge dem utökat eget ansvar och starkare drivkrafter för en snabb arbetsmarknadsanpassning. Ytterligare en dryg miljard anslås till en rad andra integrationsåtgärder.
- Barnomsorgsavgiften införs från halvårsskiftet 2009 och allmän förskola för treåringar från halvårsskiftet 2010.
- För att stärka det pedagogiska uppdraget i förskolan avsätts 200 miljoner per år 2009–2011
- För att skapa fler platser på yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen avsätts 124 miljoner 2009, 250 miljoner 2010 samt 376 miljoner 2011.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) hade gärna sett en uppräkningslista av de generella statsbidragen. Förbundet befarar att den nya budgetordningen, med en detaljerad budget först på hösten, försämrar och försvårar kommunernas planeringsförutsättningar.

Ekonomi	3
Regeringens skatteunderlagsprognos	4
Kommunalekonomisk utjämning	5
Träffsäkerheten höjs i LSS-utjämningen	7
Sänkt lagstadgad arbetsgivaravgift	8
Reseavdragen höjs med 1 000 kronor	8
Barn och utbildning	8
Socialtjänstpolitik / Individ- och familjeomsorg	11
Förbättrad integration	13
Den psykiatriska vården och omsorgen stärks med 650 miljoner	15
Äldreomsorg	16
Samhällsplanering och miljö- och energi	17
Kommunikationer	19
Övriga frågor	22
Arbetsmarknadspolitik och Arbetsgivarfrågor	23
Arbetsmarknadspolitiska åtgärder och Socialförsäkringen	25

Ekonomi

Regeringens bedömning av samhällsekonomin

Avmattningen i den internationella konjunkturen fortsätter, enligt regeringen, och väntas nu bli djupare och mer utdragen än vad regeringen förutsåg i 2008 års ekonomiska vårproposition. Nedväxlingen i BNP-tillväxten är tydlig i alla viktiga regioner. Avmattningen har pågått längst i USA, medan konjunkturen i euroområdet försämrades först under våren 2008. Även ekonomier utanför OECD-området väntas växa långsammare framöver. Den relativt höga tillväxten i dessa länder bidrar ändå till att den globala BNP-tillväxten blir förhållandevis hög under 2008 och 2009. Regeringen bedömer att förutsättningarna för den globala tillväxten förbättras under andra halvåret 2009 i takt med att den finansiella turbulensen klingar av och inflationen dämpas. BNP-tillväxten beräknas tillta mot slutet av 2009 och vara god både under 2010 och 2011.

Regeringen förutser att konjunkturförsvagningen i Sverige blir djupare och mer långvarig jämfört med bedömningarna i 2008 års vårproposition. Därmed växer BNP långsammare 2008 och 2009 och utvecklingen på arbetsmarknaden blir svagare framöver. Den fortsatta finansiella turbulensen och den svagare omvärldskonjunkturen som följt i dess spår leder till en svagare exporttillväxt. När den finansiella oron bedarrat och den internationella konjunkturen börjat återhämta sig finns förutsättningar för tillväxten att ta fart 2010 och 2011. Under 2010 och 2011 bedömer regeringen att BNP ökar med 3,1 respektive 3,5 procent.

Flera faktorer har bidragit till att hushållens konsumtion dämpats. Börsen har fallit och inflationen tagit fart. Dessutom väntas, enligt regeringen, sysselsättningen stagnera efter flera års uppgång. Osäkerheten på bostadsmarknaden dämpar hushållens konsumtionsbenägenhet ytterligare. Enligt regeringen väntas hushållen öka sin konsumtion kraftigt under 2010 och 2011 när den finansiella oron avtagit och inflationen dämpats.

Den svagare tillväxten under slutet av 2007 och början av 2008 har resulterat i att efterfrågan på arbetskraft växer långsammare. Den avtagande arbetskraftsefterfrågan speglas sedan en tid i flertalet indikatorer. Indikatorerna tyder sammantaget, enligt regeringen, på en svag sysselsättningsutveckling mot slutet av 2008 och början av 2009. Den allt svagare konjunkturen väntas också leda till att antalet arbetade timmar börjar minska, enligt regeringen.

I takt med att sysselsättningen vuxit snabbare än arbetskraften de senaste åren har arbetslösheten minskat snabbt. När sysselsättningen sjunker framöver så stiger arbetslösheten, för att återigen sjunka 2011 när efterfrågan på arbetskraft tilltar.

Löneökningstakten var oväntat låg 2007 och uppgick till 3,3 procent enligt nationalräkenskaperna. Regeringen bedömer att löneökningstakten uppgår till 4,7 procent 2008 och 4,4 procent 2009.

Inflationen är för närvarande hög till följd av höga räntekostnader för egna hem, höga energipriser och höga livsmedelspriser. Det svagare efterfrågeläget bedöms dock få relativt stort genomslag på inflationen nästa år, vilket i kombination med sjunkande energipriser medför en snabbt sjunkande inflation enligt regeringen.

Tabell 1. Valda nyckeltal, procentuell förändring om inte annat anges

	2007	2008	2009	2010	2011
BNP, kalenderkorrigerad	2,9	1,2	1,4	2,8	3,4
Hushållens konsumtion	3,0	1,8	2,3	3,2	3,2
Kommunal konsumtion	1,7	0,9	1,2	0,5	0,4
Antal sysselsatta, 16–64 år	2,4	1,2	0,0	-0,2	0,9
Arbetskraften, 16–64 år ¹	1,4	1,0	0,4	0,0	0,3
Reguljär sysselsättningsgrad 16–64 år ^{2, 3}	75,0	75,7	75,5	75,1	75,8
Arbetslöshet ^{1, 4}	6,2	6,0	6,4	6,6	6,0
KPI, årsgenomsnitt	2,2	3,8	2,4	1,3	2,7
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	3,5	1,7	-0,5	-0,1	0,9
Timlön, NR-definition	3,3	4,7	4,4	3,7	4,0
Offentligt finansiellt sparande ⁵	3,5	2,8	1,1	1,6	2,5

¹Inkluderar heltidsstuderande arbetssökande (enligt ILO-definitionen).

²Antalet sysselsatta i den aktuella åldersgruppen i procent av befolkningen i denna åldersgrupp

³Exklusive sysselsatta i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program.

⁴I procent av arbetskraften.

⁵I procent av BNP.

Källa: Budgetpropositionen för 2009, prop. 2008/2009:1

Frågor om Ekonomi kan ställas till Göran Wallin, tfn 08-452 77 39, avdelningen för Ekonomi och styrning.

Regeringens skatteunderlagsprognos

Regeringen förutser en ökning av det kommunala skatteunderlaget med 26,3 procent under perioden 2007–2011. Det är en halv procentenhet mindre än vad Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) prognostiserade i augusti (se tabell 2). Det är förhållandevis stora skillnader mellan regeringens och SKL:s prognos för skatteunderlagstillväxten 2008 och 2010.

Regeringen förutser en snabbare ökning av skatteunderlaget 2008 än vad SKL gör. Det förklaras till stor del av större löneökningar och fler arbetade timmar. Regeringen prognostiserar även större inkomster av sjuk- och föräldrapenning. I viss mån motverkas detta av högre grundavdrag. År 2010 visar regeringens prognos en lägre skatteunderlagstillväxt än SKL:s. Den huvudsakliga förklaringen är att regeringen förutsätter lägre löneökningstakt och svagare sysselsättningsutveckling.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser, procentuell förändring

	2007	2008	2009	2010	2011	2007–2011
BP09, sep 2008	5,6	6,0	4,0	3,7	4,6	26,3
SKL, aug 2008*	5,6	5,4	4,0	4,6	4,7	26,8
ESV, sep 2008*	4,9	6,2	3,9	4,2	4,8	26,4
VP07, apr 2008*	5,3	5,8	4,2	4,5	4,7	27,0

*Förslagen om ändrade avdrag år 2009 i budgetpropositionen för år 2009 har inte kunnat beaktas. Dessa beräknas minska skatteunderlaget med 0,3 procent.

Regeringens prognos påverkas av tre förslag med direkta effekter på skatteunderlaget från och med 2009, som aviseras i budgetpropositionen men som ska lämnas till riksdagen senare i höst. Skatteunderlaget minskar till följd av en avise-

rad höjning av grundavdraget för personer som fyllt 65 år. Vidare aviseras en höjning av beloppsgränsen för när kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen får dras av, vilket ökar skatteunderlaget. Nettoeffekten är en minskning av skatteunderlaget med 0,3 procent. Effekten på kommunernas och landstingens skatteinkomster av dessa båda förslag regleras genom höjning respektive sänkning av bidraget Kommunalekonomisk utjämning.

Regeringen aviseras också ändringar i de så kallade 3:12-reglerna, som reglerar beskattningen av fåmansföretag. Förändringarna beräknas enligt regeringen medföra en viss minskning av skatteintäkterna, men regleras inte på utjämningsbidraget.

Frågor om Skatteunderlaget och skatter kan ställas till Bo Legerius, tfn 08-452 77 34, avdelningen för ekonomi och styrning.

Kommunalekonomisk utjämning

De förslag som läggs fram i budgetpropositionen innehåller ett antal regleringar enligt finansieringsprincipen samt som följd av ändringar i skattesystemet. Detta innebär att inga obundna tillskott anslås till anslaget *Kommunalekonomisk utjämning*.

Att inga obundna medel tillförs anslaget innebär att en större del av anslaget tas i anspråk av inkomstutjämnningen som utvecklas i takt med skatteunderlaget. Detta medför en allt högre regleringsavgift för kommunerna och därmed en faktisk urholkning av det generella statsbidraget. Urholkningen kan beräknas till drygt 2 miljarder kronor per år.

I tabell 3 redovisas utvecklingen av anslaget *Kommunalekonomisk utjämning* under åren 2009 till 2011. Uppgifterna avser endast förändringar i förhållande till cirkulär 07:44 om *Budgetpropositionen 2008*.

Tabell 3. Anslag 48:1 Kommunalekonomisk utjämning, miljoner kronor

	2009	2010	2011
Totalt enligt BP 2008 cirkulär 07:44	45 930	45 930	45 930
Regleringar enligt finansieringsprincipen			
Undervisning asylsökande barn	50	0	0
Rapporteringsskyldighet ej verkställda beslut enl. LSS	23 ¹	15	15
Modersmål finska & jiddisch	24 ¹	16	16
Barnomsorgspeng	135	220	220
Allmän förskola 3 åringar	0	220	440
Höjt förbehållsbelopp avgifter SoL	100	100	100
Nationella ämnesprov åk 3, 5, 9	56	56	56
Övriga regleringar			
Justering skatteväxling Kalmar	20	20	20
Reglering underskott LSS	-31	0	0
Utjämningsbelopp mellan Danmark och Sverige	58	58	58
Förhöjt grundavdrag	1280	1280	1280
Reseavdrag	-189	-189	-189
Totalt enligt detta cirkulär	47 456	47 726	47 946

¹Åtta miljoner avser ersättning för andra halvåret 2008.

Tabell 4. Anslag 48:1 Kommunalekonomisk utjämning, kronor per invånare

	2009	2010	2011
Totalt enligt VP 2008 cirkulär	4 974	4 943	4 916
Regleringar enligt finansieringsprincipen			
Undervisning asylsökandes barn	5	0	0
Rapporteringskyldighet ej verkställda beslut enl. LSS	2	2	2
Modersmål finska & jiddisch	3	2	2
Barnomsorgspeng	15	24	24
Allmän förskola 3 åringar	0	24	47
Höjt förbehållsbelopp avgifter SoL	11	11	11
Nationella ämnesprov åk 3, 5, 9	6	6	6
Övriga regleringar			
Justering skatteväxling Kalmar	2	2	2
Reglering underskott LSS	-3	0	0
Utjämningsbelopp mellan Danmark och Sverige	6	6	6
Förhöjt grundavdrag	139	138	137
Reseavdrag	-20	-20	-20
Totalt enligt detta cirkulär	5 139	5 136	5 132

Ekonomiska regleringar enligt finansieringsprincipen

Anslaget kommer än en gång att tillfälligt ökas med 50 miljoner kronor 2009 för asylsökande barn. Detta i avvaktan på beredning av förslag lämnade i betänkandet

SOU 2007:34, Skolgång för barn som ska avvisas eller utvisas. Det är fjärde året i rad som detta tillfälliga bidrag utbetalas.

Regeringen föreslår regleringar för merkostnader orsakade av rapporteringsskyldighet av ej verkställda beslut enligt LSS samt att alla nationella minoritetsspråk jämföras. Båda förordningsändringarna gäller från 1 juli 2008 och 7,5 respektive 8 miljoner kronor avser andra halvåret 2008 och dras bort från anslaget 2010.

Anslaget ökar med 135 miljoner kronor för att finansiera den barnomsorgspeng som regeringen föreslår från 1 juli 2009. Ytterligare 85 miljoner tillförs 2010 för att täcka helårseffekten av förslaget. Vidare föreslår regeringen att allmän förskola för treåringar införs från 1 juli 2010 vilket regleras för andra halvåret 2010 med 220 miljoner kronor och ytterligare 220 miljoner för 2011.

Ytterligare reglering sker i och med att förbehållsbeloppet enligt socialtjänstlagen (8 kap 7 § 2001:453) höjs och därmed minskar avgiftsintäkterna. I anslaget kompenseras även för införande av nationella prov i skolår 3, att de nu frivilliga nationella proven i skolår 5 görs obligatoriska samt att även nationella prov i biologi, kemi och fysik i skolår 9 omfattas.

Övriga ekonomiska regleringar

Den 1 januari 2008 genomfördes en skatteväxling mellan landsting och kommuner i Kalmar län avseende hemsjukvården. Denna skatteväxling medför ökade kostnader för den kommunala inkomstutjämnningen vilket reglerades enligt regeringsbeslut inför 2008. Regeringen har dock glömt denna reglering i BP09 men kommer att justera detta i regleringsbrev.

För 2008 överstiger bidragen i LSS-utjämnningen avgifterna med 31,1 miljoner kronor vilket även medför reglering mot anslaget för 2009.

Övriga regleringar som föreslås av regeringen i budgetpropositionen avser beslut som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Det särskilt förhöjda grundavdraget för de sämst ställda pensionärerna medför en ökad kostnad med 1 280 miljoner kronor och nya regler för reseavdrag medför att intäkterna ökar och därmed anslaget minskas med 189 miljoner. En fortsatt minskning av de svenska skatteintäkterna till följd av att arbetspendlingen över Öresund har ökat medför en ökning av anslaget med 58 miljoner.

Träffsäkerheten höjs i LSS-utjämnningen

I propositionen föreslås förändringar i kostnadsutjämnningen för LSS-insatser kopplade till boendet. Regeringen gör också bedömningen att även andra justeringar och uppdateringar bör göras för att höja träffsäkerheten. Däribland ingår nya kostnadsfördelningar för de insatser som utjämnas samt uppdatering av det personalkostnadsindex som används i utjämnningen. Koncentrationsindexet, som tillkommit för att justera för tidigare antagna stordriftsfördelar, slopas då sådana fördelar inte har kunnat beläggas i den utredning som har gjorts. Förändringarna träder i kraft den 1 januari 2009.

Ny prognos för 2009 kommer att e-postas från SCB under vecka 39.

Frågor om Kommunalekonomisk utjämning kan ställas till Derk de Beer, tfn 08-452 77 42 och frågor om LSS kan ställas till Signild Östgren, tfn 08-452 77 45, avdelningen för Ekonomi och styrning.

Sänkt lagstadgad arbetsgivaravgift

Regeringen föreslår att **arbetsgivaravgifterna enligt lag** ska sänkas med en procentenhet till **31,42** procent. Justeringar i nivån på de totala lagstadgade arbetsgivaravgifterna regleras med förändringar i den allmänna löneavgiften. Samtidigt ska de olika delarna i arbetsgivaravgifterna återspegla området kostnader. Sjukförsäkringsavgiften sänks med en procentenhet eftersom kostnaden för detta område har minskat. Den allmänna löneavgiften är därmed oförändrad jämfört med 2008.

Regeringen föreslår även att **arbetsgivaravgiftsned sättningen för unga** utvidgas och utökas. Från och med 2009 ska den lägre arbetsgivaravgiften omfatta alla som inte fyllt 26 år vid årets ingång. Arbetsgivaravgiften för unga sänks från 21,31 procent år 2008 till 15,49 procent.

De sammantagna **sociala avgifterna** i kommunerna uppgår preliminärt till 40,76 procent år 2009, jämfört med 41,52 procent år 2008. Avgifterna för avtalsförsäkringarna bedöms vara oförändrade medan det rekommenderade PO-pålägget för kollektivavtalade avtalspensioner höjs något. Beslut om definitiva arbetsgivaravgifter fattas först i december.

Arbetsgivaravgifterna bifogas i bilaga 1.

Frågor om arbetsgivaravgifter kan ställas till Siv Stjernborg, tfn 08-452 77 51, avdelningen Ekonomi och Styrning.

Reseavdragen höjs med 1 000 kronor

Reseavdrag höjs från 8 000 kronor per år till 9 000 kronor per år. Detta ökar kommunal sektors skatteinkomster och föranleder en minskning av anslaget *Kommunalekonomisk utjämning* med motsvarande belopp.

Barn och utbildning

Stärkt pedagogiskt uppdrag till förskolan

Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att se över läroplanen och återkomma med förslag till förändringar. Konkret handlar det om att målen i förskolans läroplan ska förtydligas, särskilt vad gäller barnens språkliga och matematiska utveckling. Regeringens avsikt är att det ska finnas förskollärare i varje förskola och förskollärare ska ges ett övergripande pedagogiskt ansvar. (Förskolelyftet se nedan)

Allmän förskola från tre år från och med 1 juli 2010

Regeringen avser att införa allmän förskola för barn från tre års ålder från och med den 1 juli 2010. För detta beräknas utgiften för 2010 till 220 miljoner kronor

och därefter 440 miljoner årligen. Kommunernas utökade åtagande kompenseras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen. Riksdagen har ännu inte fattat något beslut om allmän förskola från tre år.

Sveriges Kommuner och Landsting har inga invändningar mot att den allmänna förskolan vidgas också till treåringar, förutsatt att full finansiering medföljer.

Barnomsorgspeng från och med juli 2009

Regeringen avser att införa barnomsorgspeng från och med den 1 juli 2009 till en utgift av 135 miljoner kronor. Från och med 2010 beräknas utgiften till 220 miljoner årligen. Kommunernas utökade åtagande kompenseras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen. Barnomsorgspengen innebär att kommunerna blir skyldiga att, utöver till enskilda förskolor och fritidshem, även ge bidrag till annan pedagogisk verksamhet i enskild regi, det vill säga familjedaghem, flerfamiljssystem eller andra pedagogiska verksamhetsformer. Dessa verksamhetsformer ska även ha rätt till bidrag för barn vars föräldrar eller vårdnadshavare arbetar i verksamheten, dock endast under förutsättning att verksamheten tar emot minst lika många barn från andra familjer. I syfte att ge alla föräldrar tydlig och lättillgänglig information om befintliga verksamheter i kommuner ska kommunernas nuvarande informationsskyldighet utökas till att gälla alla former av förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Informationen ska även avse möjligheten att driva enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg med bidrag. Enligt förslaget till barnomsorgspeng blir det också möjligt att ansöka om plats i förskoleverksamhet i annan kommun. Riksdagen har ännu inte fattat beslut om barnomsorgspeng.

Förbundet välkomnar att förslaget om barnomsorgspeng syftar till ett regelverk för enskild barnomsorg som till sin struktur och begreppsapparat bättre överensstämmer med det som gäller på skolområdet men anser att tidplanen för ikraftträdandet av den samlade lagstiftningen är för snäv.

Grundskola

I betänkandet ”Skolgång för barn som ska avvisas eller utvisas” (SOU 2007:34) föreslog utredaren att barn och familjer som håller sig undan verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning ska ha rätt till utbildning på i huvudsak samma villkor som barn som är lagligen bosatta i Sverige. Utredningens uppdrag ansågs dock som för snävt då det inte omfattade barn som kommit till Sverige och vistas här utan att ha sökt uppehållstillstånd. Regeringen kommer att bereda denna fråga under hösten 2008.

Regeringen avser att satsa på matematik, naturvetenskap och teknik i grundskolan. I satsningen ingår sedan tidigare annonserade och till delar genomförda satsningar som läsa-skriva-räkna och nationella prov i kemi, fysik och biologi i årskurs 9 men också ett stimulansbidrag som grundskolor kan ansöka om för att utveckla sin matematikundervisning. Satsningen sträcker sig under 2009–2011 och omfattar 525 miljoner kronor. Frågan kommer att under hösten närmare beredas inom Regeringskansliet.

Gymnasieskolan

Regeringen kommer att överlämna en proposition till riksdagen om en reformerad gymnasieskola under våren 2009. Redan under innevarande höst har en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning påbörjats. Riksdagens beslut inför 2008 avsåg 4 000 nya lärlingsplatser per år. Eftersom intresset visade sig stort beslutade riksdagen att utöka antalet platser till 5 000. Regeringen föreslår nu en ytterligare ökning från och med läsåret 2009/2010 så att antalet kommer att omfatta 6 000 platser.

Förbundet har framhållit att ett genomförande av en gymnasiereform redan till 2011 förutsätter en noggrann tidsplan och ett riksdagsbeslut under våren 2009.

Yrkesvux

För att motverka brist på arbetskraft vill regeringen avsätta öronmärkta medel för yrkesutbildning inom gymnasial vuxenutbildning under en treårsperiod. Satsningen omfattar 200 miljoner kronor år 2009, 400 miljoner år 2010 och slutligen 600 miljoner år 2011. Det är tänkt att satsningen ska fortsätta även efter treårsperioden och att medlen fasas in i det generella bidraget. De föreslagna medlen avses täcka både anordnande av utbildning och studiestöd. För själva utbildningsdelen beräknas 124 miljoner det första året och en motsvarande ökning de båda kommande åren.

SKL beräknar att det årliga resurstillskottet kommer att motsvara ungefär 2 000 årselevplatser i yrkesinriktad utbildning. (Vid en beräknad genomsnittskostnad om 60 000 kr per årselevplats.) Det är viktigt att medel för yrkesinriktad vuxenutbildning kan bibehållas i en kommande högkonjunktur och att systemet inte får vidkännas snabba statliga neddragningar, vilket i högre grad tenderar att påverkar yrkesutbildningar. SKL anser att en utbyggnad av yrkesvux ska ske med validering som ett viktigt inslag.

Yrkeshögskola

Regeringen föreslår inrättande av en yrkeshögskola som innebär att eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan får ett gemensamt ramverk och gemensam kvalitetssäkring. Regeringen vill satsa på en begränsad utökning av de utbildningar som ska ingå den framtida Yrkeshögskolan. Det innebär en ökning med 1 000 årselevplatser under tre år det vill säga drygt 300 platser per år under de kommande åren.

SKL välkomnar en satsning på Yrkeshögskola och har framhållit att en sådan utbildning, utvecklad och genomförd i nära samverkan med olika arbetsgivare för en lokal och regional arbetsmarknad är positiva för sysselsättningen, tillväxten och det lokala arbetslivet. Inte minst är utbildningarna viktiga för dem som väljer ett studieförberedande program i gymnasieskolan och önskar att skapa sig rätt kompetens för vård- och omsorgsyrken enligt SKL:s uppfattning.

Strategi för entreprenörskap

Regeringen framhåller att utbildningsväsendet har en viktig funktion att fylla för att ungdomar ska utveckla kunskaper, förhållningssätt och kreativitet som krävs för att de själva eller tillsammans med andra ska kunna förverkliga sina idéer och

omsätta dessa i ekonomiska, sociala eller kulturella sammanhang. Strategin bör bestå av att styrdokumentet präglas av detta, kartläggning och spridning av goda exempel, nationellt och internationellt samt andra konkreta statliga stödinsatser.

SKL välkomnar denna satsning. Entreprenörskap är en av de nio nyckelkompetenser som EU-parlamentet och rådet rekommenderat sina medlemsstater att alla ungdomar och vuxna ges möjligheter att utveckla.

Förskolelyftet

Regeringen föreslår en särskild fortbildningssatsning med inriktning mot förskolan på 200 miljoner kronor per år under perioden 2009–2011, totalt 600 miljoner. I det så kallade förskolelyftet ska förskollärare och barnskötare ges möjlighet att förstärka sin kompetens.

Satsningen på förskolan är positiv. Vid genomförandet förutsätter vi att hänsyn tas till erfarenheterna från den utvärdering SKL gjort av lärarlyftets fortbildningssatsning, med bland annat enklare regelverk och öppet ansökningsförfarande.

Läraryftet

Under första året av fortbildningssatsningen för lärare utnyttjades inte tillgängliga medel fullt ut, framförallt på grund av den sena starttidpunkten. Anslagen för 2009 och 2010 utökas med 150 miljoner kronor för respektive år, vilket tillsammans motsvarar det belopp som inte utnyttjades 2007.

Hösten 2008 startar en ny statlig befattningsutbildning för rektorer och motsvarande ledningsfunktioner i skola, förskola och fritidshem. Regeringen överväger att föreslå riksdagen att en sådan befattningsutbildning ska vara obligatorisk för nyanställda rektorer. I samband med propositionen om ny skollag kommer regeringen att även lämna förslag till behörighetsregler.

Rätt till modersmålsundervisning i finska och jiddisch

En förordningsförändring görs för att införa en rättighet till modersmålsundervisning i finska och jiddisch. Kostnaden för kommunerna regleras i det generella statsbidraget och för år 2009 avser ersättningen även hösten 2008.

Frågor om Barn och utbildning kan ställas till Nina Andersson (grundskolan) tfn 08-452 79 29, Malin Annergård Pierrou (förskolan) tfn 08-452 79 38, Ulla Gummesson (lärarfrågor och kompetensförhöjning) tfn 08-452 75 09, Mats Söderberg (gymnasieskolan) tfn 08-452 79 42, samtliga på avdelningen för lärande och arbetsmarknad, eller Signild Östgren (ekonomi) tfn 08-452 77 45, avdelningen för ekonomi och styrning.

Socialtjänstpolitik / Individ- och familjeomsorg

En tydligare och förstärkt tillsyn av socialtjänsten

I budgetpropositionen aviseras en tillsynsreform. Tillsynen av socialtjänsten och hälso- och sjukvården ska slås ihop och samordnas i Socialstyrelsen. Regeringen föreslår även att tillsynen ska tillföras 30 miljoner kronor per år från och med

2009. Barnperspektivet i tillsynen ska också stärkas. En riktad satsning görs därför för att förbättra barntillsynen – varje år tillförs 10 miljoner 2009 och 2010.

SKL välkomnar reformen och delar uppfattningen att tillsynen av socialtjänsten och hälso- och sjukvården bör slås ihop. I kommande reformförslag är det viktigt att den framtida regionala indelningen vägs in samt att tillsynsansvaret läggs i ny myndighet där tillsyn och kunskapsstyrning hålls isär.

Öppna Jämförelser inom missbruks- och beroendevård

För att stärka kunskapsbasen, höja kvaliteten samt ge bättre underlag för fria val inom socialtjänsten intensifierar regeringen arbetet med utvecklingen av, bland annat, öppna jämförelser. För att påskynda arbetet satsar regeringen 10 miljoner kronor. En arbetsgrupp med medverkande från Socialdepartementet, Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting har tillsatts för att utforma en nationell strategi för kvalitetsutveckling genom öppna jämförelser inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården som skall vara klar våren 2009.

SKL deltar i socialstyrelsens arbete med att ta fram Öppna Jämförelser. En första redovisning inom missbruks- och beroendevården är planerad till våren 2009.

Kunskapsutveckling genom avtal med Sveriges Kommuner och Landsting

I betänkandet SOU 2008:18 *Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten* lämnas förslag på en gemensam långsiktig strategi för kunskapsutvecklingen i form av återkommande avtal mellan staten och de kommunala huvudmännen. Regeringen föreslår att 5 miljoner kronor 2009, 5 miljoner 2010 samt 15 miljoner 2011 avsätts för detta ändamål.

SKL delar utredarens slutsats att dagens former för det statliga stödet till stora delar är kortsiktigt. Utredningens förslag till ny modell för fördelning av utvecklingsmedlen har potential att bidra till byggandet av stabila, långsiktiga strukturer för kunskapsuppbyggnad inom socialtjänstens verksamhetsområden.

Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor

Regeringen presenterade i november 2007 en nationell handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer (skr. 2007/08:39). Handlingsplanen är ett resultat av det helhetsgrepp som regeringen tagit om problematiken och den innehåller 56 åtgärder om sammanlagt 800 miljoner kronor och sträcker sig fram till och med 2010. Åtgärderna fördelar sig på sex insatsområden; ökat skydd och stöd till våldsutsatta, stärkt förebyggande arbete, stärkt kvalitet och effektivitet i rättsväsendet, utveckling av insatser riktade till våldsutövare, ökad samverkan och ökade kunskaper.

Socialstyrelsen kommer under 2009 fortsätta fördela utvecklingsmedel till insatser för våldsutsatta kvinnor och deras barn.

Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Den 10 juli 2008 beslutade regeringen att till riksdagen överlämna en handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål (skr. 2007/08:167). I skrivelsen redogör regeringen för sin syn på och åtgärder för hur prostitution och människohandel för sexuella ändamål ska bekämpas och hur människor som utsätts för detta ska kunna få ökat skydd och stöd. Handlingsplanen innehåller även åtgärder för att stärka det förebyggande arbetet, höja kvaliteten och effektiviteten i rättsväsendet, öka samverkan samt öka kunskapen. Handlingsplanen innehåller 36 åtgärder för vilka kostnaderna beräknas till totalt 213 miljoner kronor.

En samlad uppföljning av handlingsplanen kommer att göras 2011 och regeringen avser att därefter återkomma till riksdagen med en redovisning av uppföljningen.

Frågor om Individ- och familjeomsorg kan ställas till Camilla Sköld Jansson, 08-452 76 73, sektionen för vård och socialtjänst och Jenny Norén, tfn 08-452 76 87, sektionen för hälsa och jämställdhet.

Förbättrad integration

I budgetpropositionen presenteras en offensiv satsning på integrationsåtgärder. Utanförskapet ska brytas. Risken för att de människor som kommer till Sverige förvisas till passivitet och bidragsberoende ska minskas. Regeringen avsätter drygt 2 miljarder kronor mellan åren 2009–2011.

Mottagandet av nyanlända reformeras. Under våren 2009 kommer regeringen att presentera ett förslag om reformerad styrning, ansvar, utformning och finansiering av flyktingmottagande samt andra insatser som påskyndar arbetsmarknadsetablering.

Bland satsningarna finns följande insatser:

- 920 miljoner kronor per år satsas fr.o.m. år 2010 på att reformera mottagandet av nyanlända. Syftet är att ge individen ett utökat ansvar och starkare drivkraft för en snabb arbetsmarknadsetablering.
- 51 miljoner kronor per år tillförs för kompletterande högskoleutbildningar för utländska akademiker under perioden 2009–2011, vilket innebär att dagens nivå nästan fördubblas.
- 15 miljoner kronor avsätts för validering under 2009–2010.
- En försöksverksamhet med kvalificerad rådgivning och stöd för nyanlända på arbetsförmedlingen, så kallade etableringssamtal, inleds. Arbetsförmedlingen får inga extra resurser för detta.
- Regeringen vill stödja organiserad vidareflyttning från kommuner med ett högt mottagande till kommuner med tillgång till god arbetsmarknad. För detta ändamål avsätter regeringen 3 miljoner kronor som kommunerna kommer att kunna söka från Migrationsverket.

- 12 miljoner kronor avsätts under 2009–2011 för uppföljningar och utvärderingar av integrationspolitiken. SCB får ett särskilt uppdrag att påbörja arbetet.
- Regeringen avser att genomföra en dialog med frivilligsektorn för att förstärka dess möjligheter att bidra till integrationen med särskilt fokus på introduktionen.
- 6 miljoner kronor om året avsätts för verksamheter mot rasism och liknande former av intolerans.
- 6 miljoner kronor avsätts för regeringens initiativ till dialog om förstärkt gemensam värdegrund mellan åren 2009 och 2011. Alla invånare i Sverige, oavsett bakgrund, ska ges möjligheter att delta.

I paketet med satsningar ingår en del som redan är påbörjat. Däribland finns sfi-lyftet, där regeringen inom ramen för det pågående läraryftet öronmärker 61 miljoner kronor för att höja sfi-lärarnas kompetens.

I anslutning till budgetpropositionen redovisar regeringen en integrationsstrategi som ska ligga till grund för inriktningen på regeringens arbete under resten av mandatperioden. Strategin presenteras i skrivelsen *Egenmakt mot utanförskap – regeringens strategi för integration* (skr. 2008/09:24).

Huvuddelen av regeringens satsning, 1,8 miljarder av 2 miljarder, är avsedd för en reformering av mottagandet av nyanlända som regeringen avser att genomföra år 2010. En proposition väntas under våren 2009.

Det är bra med satsningar på kompletterande högskoleutbildningar och validering. Det är dock oklart vad satsningen på validering innebär och vilken myndighet som ska ansvara för satsningen.

Regeringens satsning är otillräcklig inom arbetsmarknadsområdet. Det saknas konkreta uppdrag och särskilda resurser inom arbetsmarknadspolitiken. Förbundet anser att det inom arbetsmarknadspolitiken bör skapas konjunkturoberoende program för nyanlända.

Insatserna för att underlätta vidareflyttning är bra men förbundet ser också behov av fortsatta förändringar för att underlätta för kommuner med ett stort flyktingmottagande.

Det är bra att integrationspolitiken ska följas upp och utvärderas. Förbundet förutsätter att detta kommer att innehålla en ordentlig och löpande avstämning av hur flyktingintroduktionen fungerar. I dagsläget finns ingen sådan uppföljning, varken på nationell eller regional nivå.

SKL anser att sfi-lyftet är bra, men mer behöver göras för att ge nyanlända tillräckliga språkkunskaper för arbete eller studier. Målen för sfi måste kopplas ihop med målen för övrig introduktion, det vill säga att individen efter slutförd språkutbildning och introduktion ska kunna få ett arbete eller studera.

Frågor om integration kan ställas till Roy Melchert, tfn 08-452 78 16, Arjun Bakshi, tfn 08-452 78 56, avdelningen för lärande och arbetsmarknad.

Den psykiatriska vården och omsorgen stärks med 650 miljoner

Den satsning som nu presenteras fokuserar särskilt på att förstärka den psykiatriska vården och omsorgen inom områden som meningsfull sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning, barn- och ungdomspsykiatri, utbildning och kompetens för personal inom vård- och stödverksamheter, och kvalitetsutveckling.

Fler ska få möjlighet till meningsfull sysselsättning

Regeringen föreslår ett långsiktigt ekonomiskt stöd till kommunerna i syfte att stärka deras möjligheter att upphandla arbets- och sysselsättningsrehabiliterande tjänster av idéburna organisationer som Fontänhusen, RSMH och andra intresseorganisationer. En förutsättning för att kommunerna ska få ta del av stödet är att kommunen, ensam eller tillsammans med berörda landsting, är beredd att medfinansiera halva kostnaden.

Ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri

Regeringen föreslår att det avsätts medel för att i cirka åtta försökskommuner/försöksområden för att utveckla modeller för hur en framgångsrik första linjens barn- och ungdomspsykiatri kan se ut. Målsättningen ska vara att på ett så framgångsrikt sätt som möjligt möta barn och unga som riskerar att drabbas av psykisk ohälsa, men också att skapa en mer ändamålsenlig vårdkedja med en tydlig ansvarsfördelning mellan primärvården, skolan, mödravårdscentralen, barnavårdscentralen och den specialiserade barn- och ungdomspsykiatri.

Utbildning och kompetens för personal inom vård- och stödverksamheter

Socialstyrelsen kommer att få ett uppdrag att stödja utvecklingen av en webbportal för webbaserade utbildningar inom området psykisk ohälsa och psykisk funktionsnedsättning.

Ökad kunskapsspridning för höjd kvalitet

Regeringen ger Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) i uppdrag att ta fram ett antal kunskapssammanställningar inom områdena psykiatrisk vård samt behandling och rehabilitering.

Därutöver kommer även satsningar att göras inom **forskningsområdet**.

Tvångsvårdslagstiftningen ses över

Ett annat stort och viktigt område är tvångsvårdslagstiftningen och den rättspsykiatriska vården. Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att utarbeta en ny, pedagogisk och lättillgänglig lagstiftning inom psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård. Den nya lagstiftningen ska dessutom utgå ifrån att en större reform med utgångspunkt i Psykansvarskommitténs förslag (SOU 2002:3) när det gäller psykiskt störda lagöverträdare ska genomföras, och att staten kommer ta över ansvaret för de kostnader inom den psykiatriska tvångsvården av psykiskt

störda lagöverträdare som orsakas av krav på samhällsskydd. Utredningen ska presentera ett förslag till ny lagstiftning senast den 1 juni 2010.

SKL välkomnar satsningen på psykiatriområdet. En satsning på 900 miljoner kronor ska samtidigt sättas i relation till att landstingens kostnader för den specialiserade psykiatrin var nästan 17 miljarder förra året och kommunerna satsar minst lika mycket sammantaget på insatser för missbruk, barn och ungdomar med psykisk ohälsa och till personer med funktionshinder. Det är viktigt att den praktiska utformningen av satsningarna blir enkel och att det är början på en långsiktig satsning på detta område.

Frågor om psykiatri kan ställas till Lars Fredriksson, tfn 08-452 76 64, avdelningen för Vård och omsorg.

Äldreomsorg

Stimulansbidrag till kommuner och landsting fortsätter 2009

Regeringen avsatte 600 miljoner kronor i stimulansbidrag till kommuner och landsting andra halvåret 2006 för att höja kvaliteten inom vård och omsorg. År 2007 och 2008 har den nya regeringen avsatt knappt 1,4 miljarder kronor årligen och för år 2009 föreslås en fortsatt satsning.

Det är dock oklart hur länge denna riktade satsning varar vilket förbundet anser vara otillfredsställande.

En trygg och värdig äldreomsorg – införande av förslag enligt Världighetsutredningen

Regeringen tillsatte våren 2007 en särskild utredare med uppdrag att lägga fram förslag om en värdighetsgaranti för vård och omsorg om äldre. Förslaget om en värdegrund presenterades den 30 maj 2008 och är ute på remiss till den 31 oktober. Regeringen föreslår redan nu att medel ska anslås för att stödja införandet av förslagen i utredningen. För år 2009 föreslås 30 miljoner kronor, 90 miljoner år 2010 och 80 miljoner år 2011.

Det är förvånande att pengar anvisas innan förslaget till lagändring har remissbehandlats.

Anhörigstöden förstärks

År 2007 fanns 125 miljoner kronor i stimulansbidrag för att utveckla stödet till anhöriga som vårdar och stödjer närstående som också inkluderade stöd till nationella kompetenscentra och stöd till frivilligorganisationer. Regeringen avser att nivåhöja stimulansbidraget till kommunerna med 15 miljoner för 2009 och 10 miljoner 2010 för att utveckla varaktiga stödformer för anhöriga.

Äldreforskning får 35 miljoner

Under åren 2008–2010 utgår 35 miljoner kronor per år till stöd för äldreforskning. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap riktar dessa medel till långsiktigt stöd till två nationella centra för äldreforskning, fleråriga programstöd och forskarskolor.

Teknik för äldre stimuleras

Regeringen satsar 22 miljoner kronor per år 2007–2009 för att stimulera utvecklingen av teknik för äldre. Hjälpmiddelsinstitutet har uppdraget att administrera och fördela medlen som beslutades 2007.

Investeringsstöd till särskilt boende för äldre

Regeringen har beslutat att införa ett investeringsstöd till nybyggnad och ombyggnad av särskilt boende för äldre med 500 miljoner kronor per år med början den 1 juli 2007. Stödet kommer att fortsätta under 2009 och ansökan görs hos Boverket.

Förbehållsbeloppet föreslås höjas

Regeringen föreslår att förbehållsbeloppet vid fastställande av avgifter höjs. Förslaget syftar till att delvis motverka att den inkomstförbättring som uppkommer genom det förhöjda grundavdraget samt den höjda normen leder till motsvarande höjning av avgifter enligt socialtjänstlagen. Höjningen av förbehållsbeloppet motsvarar vad den föreslagna skattesänkningen ger för en ensamstående garantipensionär. Förbehållsbeloppet per månad kommer efter höjningen att utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Eftersom höjningen innebär minskade intäkter för kommunerna kompenseras dessa genom ett tillskott på 100 miljoner kronor i det generella statsbidraget.

Frågor om Äldreomsorg kan ställas till Kristina Jennbert, tfn 08-452 78 47, avdelningen för Vård och omsorg.

Samhällsplanering och miljö- och energi

Kraftigt minskade satsningar på klimat- och energiinvesteringar i kommuner och landsting

Bidrag till lokala klimatinvesteringsprogram, **Klimp**, upphör år 2009. Samtidigt mer än halveras bidraget för **energiinvesteringar i offentliga lokaler**, till 300 miljoner kronor år 2009. Bidraget avser energieffektivisering, konvertering till förnybara energikällor och installation av solcellsystem. *Därmed minskar satsningen på kommuner, landsting och regioner i klimatarbetet med runt 750 miljoner per år.*

Den totala budgeten för utgiftsområdena miljö och energi ökar något (med knappt 4 procent) och de större satsningar som tar vid handlar på klimatområdet främst om **energiteknik**: forskning och kommersialisering, miljöbilar, konvertering från elvärme, effektiva fönster, internationella klimatinvesteringar samt klimatanpassning. Övriga ökningarna på miljöområdet gäller marksanering, havsmiljö och hållbara städer. Den största neddragningen i övrigt görs på avsättning av skog för biologisk mångfald, samtidigt som Sveaskog ska göra större egna avsättningar.

Oförändrad ram ges till **klimat- och energirådgivning**, 140 miljoner kronor per år 2009–2011, till kommuner, energikontor och länsstyrelser. Regeringen aviserar

samtidigt att den har beredskap att omsätta Energieffektiviseringsutredningens förslag som väntas i oktober 2008 för effektivisering i offentlig verksamhet.

Planeringsstödet för vindkraft till kommuner, kommunala och regionala samverkansorgan samt länsstyrelser ligger kvar på 50 miljoner kronor, liksom för år 2008, därefter avtrappas nivån. Kompletterande satsningar görs på kortare handläggningstider på länsstyrelser och miljödomstolar, liksom förlängd satsning på nätverk för vindbruk. Kunskap ska byggas upp och regler förenklas i Plan- och bygglagen och Miljöbalken.

Ett nytt anslag för **klimateanpassning** på 100 miljoner kronor per år 2009–2011 förslås. Kunskapsläge och beslutsunderlag ska förbättras för ras- och skredrisker och åtgärder vid stora översvämningar (till exempel vid de stora sjöarna samt längs Göta älv), liksom förbättringar av den nationella höjddatabasen för att bättre bedöma konsekvenser av översvämningar. Vidare föreslås att länsstyrelserna bör ges en samordnande roll i det regionala anpassningsarbetet.

Satsningen på **hållbara städer** ges 140 miljoner kronor 2009 och 200 miljoner 2010. Delegationen som hanterar medlen har nyligen tillsatts med uppdrag att stimulera stadsbyggnadsprojekt som bidrar till förbättrad miljö, minskad klimatpåverkan och svensk miljöteknikexport. Svenska skyltfönster för klimatvänligt byggande med miljöteknik och avancerad planering ska skapas.

Reformerat strandskydd

Regeringen avser att utveckla strandskyddet för att ge ett tydligare skydd i de områden där ett starkt tryck på exploatering finns, samtidigt som större grad av lokal och regional anpassning ska kunna ske. För en positiv landsbygdsutveckling är reformering av strandskyddet ett viktigt steg. Regeringen kommer senare i höst med en proposition. I budgeten avsätts medel för att förbättra den framtida hanteringen av strandskyddsbestämmelserna och tillämpningen av den framtida lagstiftningen för strandskyddet i kommuner och län tillförs 27,7 miljoner kronor för åren 2009–2011.

En ny Plan- och bygglag

Regeringen vill förbättra och förenkla såväl regelverk som tillämpning av reglerna för plan- och bygglagstiftningen. Boverket tillförs 5 miljoner kronor per år från och med 2009 för att utveckla en förbättrad tillämpning av PBL. Den totala satsningen är 35 miljoner per år från och med 2009.

Radonsanering erhåller 32,8 miljoner

Behovet av radonsanering är fortsatt stort. Regeringen föreslår att 32,8 miljoner kronor anvisas till åtgärder mot radon i bostäder för 2009. Samma anslag anvisas för 2010 och 2011.

Enkelt avhjälpna hinder – tillgänglighet

Regeringen ger Boverket 6 miljoner vardera åren 2009 och 2010 för att öka informationsinsatserna för tillgänglighetsfrågorna.

Bullerfrågorna i planeringen

Riktvärdena för buller ska ligga fast. Riktvärden är enbart riktvärden det vill säga inte rättsligt bindande normer. Det är angeläget att trafikbullret inte onödigtvis begränsar möjligheterna att komplettera befintliga tätorter men ny bostadsbebyggelse.

Kommunala hyresgarantier – lägre efterfrågan än förväntat minskar anslaget

Det statliga stödet till kommuner som går i borgen för enskilda hushålls skyldighet att betala hyra för sin bostad (kommunala hyresgarantier) minskas från 100 till 50 miljoner kronor under 2009. Stödet till kommunen är 5 000 kr/utfärdad garanti. Möjligheten att använda kommunala hyresgarantier infördes from 1 juli 2007. Under perioden juli 2007–maj 2008 utbetalades bidrag till 11 kommuner för 70 hyresgarantier, det vill säga endast 350 000 kronor av anslaget.

Frågor om miljö- och energi kan ställas till Andreas Hagnell, tfn 08-452 78 66, och Bo Rutberg, tfn 08-452 79 63. För bostadsmarknad svarar Anette Jansson 08-452 78 68 och för samhällsplanering Reigun Thune Hedström tfn 08-452 78 59 och Jessica Andersson 08-452 78 97. Samtliga finns på Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Kommunikationer

Myndighetsstruktur m m

Från den 1 januari 2009 inrättas **Transportstyrelsen**. Samtidigt läggs **Luftfartsstyrelsen** och **Järnvägsstyrelsen** ned. Till Transportstyrelsen förs verksamheten vid Luftfartsstyrelsen och Järnvägsstyrelsen i sin helhet, delar av **Sjöfartsverket** och **Vägverket**. Den 1 januari 2010 flyttas även **länsstyrelsernas** uppgifter inom körkorts- och yrkestrafikområdet över.

Infrastrukturproposition

Regeringen kommer inom kort överlämna propositionen *Framtidens resor och transporter* till riksdagen. Propositionen innehåller förslag till inriktning och statlig planeringsram för åtgärder i transportinfrastrukturen under perioden 2010–2021.

En utgångspunkt för den nya planeringsomgången är att samhällsekonomiska analyser ska spela en viktig roll vid prioriteringen av infrastrukturinvesteringar. Utifrån det underlag som inlämnats i den inriktningsplanering som föregått arbetet med den kommande infrastrukturpropositionen är det regeringens bedömning att en större andel av ramen, i jämförelse med de planer som den tidigare regeringen fastställt, kommer att behövas för angelägna väginvesteringar.

Utvecklingen av transportsystemet ska vidare ta hänsyn till de prioriteringar som lyfts fram när regioner tar ett större ansvar för sin utveckling. Nyttjarna och de som tillhandahåller infrastrukturen, liksom den regionala och nationella nivån, ska samspela effektivt i utvecklingen av systemen. Statens insatser ska kännetecknas av ordning och reda och av att anslag och planer fungerar i samklang. Förutsättningarna för mer effektiva plan- och produktionsprocesser behöver förbättras och staten ska ses som en pålitlig part. De planer som upprättas ska vara realistiska

och inte generera bakslag i form av fördyringar och förseningar på det sätt som skett i planerna för 2004–2015.

Allmänt

För 2008 föreslår regeringen i tilläggsbudget att 25,4 miljarder kronor tillförs utgiftsområdet. Medlen är till största delen hänförliga till engångsamorteringar av den samlade låneskulden inom området. Genom engångsamorteringarna ökas utrymmet för investeringar.

Närtidssatsning på 7,5 miljarder

I denna budgetproposition föreslås en närtidssatsning för åren 2009 och 2010, för vilken 7,6 miljarder kronor avsätts som innebär att utgångsläget för de nya planerna förbättras genom att tempot i genomförandet av nuvarande planer ökar. Med närtidssatsningen säkerställs att angelägna projekt kan genomföras i ett snabbare, mer rationellt tempo och att prioriterade projekt med god samhällsekonomisk lönsamhet kan tidigareläggas i hela landet.

Projekten som ingår i närtidssatsningen 2009–2010

1	väg	E 45 Älvängen–Trollhättan
2	väg	Riksväg 73 Älgviken–Fors
3	järnväg	Haparandabanan
4	väg	E 6.21 till Göteborgs hamn
5	väg	E 18 Hjulsta–Ulriksdal
6	väg	E 22 Skåne (Hurva–Gualöv)
7	väg	E 6 Trelleborg–Vellinge
8	väg	Riksväg 40 Rångedala–Hester
9	väg	Riksväg 25 Eriksmåla–Boda
10	väg	Riksväg 31 Tenhult
11	väg	Södertörnsleden
12	väg	E 22 Sölve Stensnäs + mitträcke på andra delar av E22
13	väg	Älvförbindelsen Göteborg (projektering)
14	väg	Riksväg 55/56 Förbifart Katrineholm
15	järnväg	Emmaboda–Karlskrona
16	väg	Riksväg 50 förbi Motala
17	väg	E 4 Sundsvall
18	väg	E 4/E 12 Umeå
19	väg	Tjålsäkring och bärighet
20	väg	Övriga vägprojekt; mitträcken, cykelvägar m.m.
21	väg	Investeringar, enskilda vägar
22	väg	E 4 Enånger–Hudiksvall, E 18 Enköping–Sagån
23	järnväg	Kapacitetsåtgärder Bergslagen
24	järnväg	Kapacitetsåtgärder Ostkustbanan
25	järnväg	Kapacitetsåtgärder Norra Sverige
26	järnväg	Elektrifiering Nykroppa–Kristinehamn
27	järnväg	Kraftsamling Göteborg
28	järnväg	Kraftsamling Öresund
29	järnväg	Handikappanpassning

Projekten i Motala, Sundsvall och Umeå är sådana där Vägverket har tecknat avsiktsförklaringar med berörda kommuner om medfinansiering och i vissa fall brukaravgifter. Regeringens ambition är att få ett ökat gemensamt ansvarstagande för infrastrukturåtgärder.

SKL anser att kommunal och regional medfinansiering av statlig transportinfrastruktur som princip är mycket tveksam och ska därför endast ske i undantagsfall. Det ska dock inte vara olagligt för kommuner, landsting och regioner att medfinansiera statliga väg- och järnvägsbyggen eller infrastruktur för luft- och sjöfart, även utanför det egna geografiska området, när de själva vill. Men medfinansiering får inte tvingas fram av staten.

I utblicken mot 2011 antyds att den nya högre anslagsnivån för infrastrukturinvesteringar under de två åren med närtidssatsning kommer att fortsätta även 2011.

SKL välkomnar regeringens satsning på transportinfrastruktur och framhåller vikten av att satsningarna ligger på en hög nivå under lång tid för att komma tillrätta med det eftersatta transportsystemet.

Kollektivtrafik på sparlåga

Inga nya satsningar för att öka kollektivtrafikens andel av det totala resandet återfinns i budgetpropositionen

Med tanke på behovet att bedriva ett aktivt klimatarbete anser SKL att det är beklagligt att regeringen ligger lågt i satsningen på kollektivtrafiken.

Vägnätet förstärks med 7,5 miljard

I jämförelse med budget år 2008 så föreslås följande viktiga förändringar av anslagen inom vägsidan för år 2009:

- Investeringar inkl närtidssatsning (nationell + regional plan): +2,6 miljarder till 8 miljarder
- Bärighetsanslaget inkl närtidssatsning : + 464 miljoner till 1,75 miljarder
- Statsbidrag enskilda vägar inkl närtidssatsning : + 189 miljoner till 1 miljard

Järnvägsnätet förstärks med en miljard

Investeringarna i järnväg ökar under 2009 med ca 1 miljard som ett resultat av närtidssatsningen. En rad projekt som tidigare senarelagts kan därigenom tidigareläggas.

Godstrafiken på järnväg har avreglerats och därmed har fler tågoperatörer kommit in på marknaden vilket också successivt nu sker inom persontrafiken med fler operatörer i den upphandlade trafiken. Regeringen ser positivt på detta och anser att det långsiktiga målet bör vara en avreglerad persontrafikmarknad inom järnvägsområdet.

Luffart

Frågan om det statliga ansvaret för flygplatser, inklusive driftbidraget behandlas i den kommande propositionen om framtidens resor och transporter. Från och med

2009 kommer driftbidraget till icke statliga flygplatser att disponeras och fördelas av Transportstyrelsen. Regeringen föreslår att 80 613 000 kronor anvisas som driftbidrag till icke statliga flygplatser för 2009.

Frågor om Kommunikationer kan ställas till Åsa Zetterberg, tfn 08-452 79 32 (infrastruktur), Johan Lindberg, tfn 08-452 79 64 (väg- och trafikplanering), John Bennet, tfn 08-452 79 67 (flygfrågor och sjöfart) samt Janne Rusk, tfn 08-452 79 62 (kollektivtrafik), avdelningen Tillväxt och samhällsbyggnad.

Övriga frågor

Ett effektivare rättsväsende

Regeringen fortsätter att satsa på rättsväsendet 2009 för att kampen mot brottsligheten ska bli framgångsrik. Rättsväsendets myndigheter tillförs ytterligare 475 miljoner kronor från och med 2009 och anslaget för rättsliga biträden 300 miljoner för 2009.

Regeringen ställer under mandatperioden 2007 – 2010 högre krav på rättsväsendets myndigheter. Det handlar bland annat om att öka den polisiära närvaron, säkerställa en effektiv åklagarverksamhet, värna kvaliteten i den dömande verksamheten, utveckla innehållet i verkställigheten, skapa fler häktes- och anstaltsplatser och stärka brottsofferperspektivet i hela rättskedjan. Målet om 20 000 poliser 2010 ligger fast.

Frågor besvaras av Greta Berg, tfn 08-452 79 58, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Rakel

Regeringen anser att anslutningen till det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel bör stimuleras. För att öka anslutningsgraden till Rakelsystemet bör marknadsföringen och anslutningsarbetet förbättras. Uppdragen kvarstår till Socialstyrelsen, Svenska kraftnät och Strålsäkerhetsmyndigheten att främja anslutningen hos kommuner, landsting, elnätsföretag och elproducenter. Enligt avtalet finansierar staten det analoga systemet som upprätthålls av SOS Alarm. I takt med att Rakelsystemet byggs ut minskar behovet av det analoga systemet. Statens bidrag till det analoga nätet bör såvitt avser de områden som täcks av etapp 1–3 därför upphöra i och med utgången av 2011. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med uppgift om när stödet för övriga områden bör upphöra.

Regeringen avser att genomföra en extern utvärdering vilken bland annat kan ligga till grund för en fortsatt kostnadseffektiv utveckling av systemet och för kostnadsfördelning mellan statliga myndigheter under uppbyggnadsperioden. Översynen ska vara klar senast den 1 maj 2009.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Under 2009 bör verksamheten för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, enligt regeringen, inriktas så att den bland annat kan utveckla och stödja samordningen av samhällets krisberedskap. Stöd ska kunna lämnas till kommuner, lands-

ting, myndigheter och näringsliv i deras arbete med krisberedskap.

Frågor besvaras av Caroline Carlsson, tfn 08-452 79 85, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Arbetsmarknadspolitik och Arbetsgivarfrågor

Samverkan ska öka

Regeringen anser att det är viktigt att den samverkan som sker mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Skatteverket fortsätter att utvecklas och fördjupas. På sikt bör samarbetet leda till en mer kostnadseffektiv verksamhet för Arbetsförmedlingen och de övriga två myndigheterna.

Regeringen anser vidare att det måste bli enklare för myndigheterna att samverka, till exempel genom gemensamma servicehandläggare. I budgetpropositionen pekas också på det uppdrag som givits utredningen ”Myndighetssamverkan vid lokala servicekontor” att stödja de statliga myndigheterna i deras arbete med att inrätta lokala servicekontor. I april 2008 lämnade denna utredning ett delbetänkande med förslag till administrativa och formella förenklingar när myndigheter och kommuner ingår *samtjänst*avtal. Detta förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen anser också att organisations- och strukturförändringar är nödvändiga för att effektivisera den statliga förvaltningen och anpassa verksamheten till förändrade krav och att det är angeläget att effektiviseringen fortsätter genom fortsatta organisations- och strukturförändringar.

SKL:s förslag om en gemensam ingång för arbetssökande, som för närvarande är under remissbehandling bland SKL:s medlemmar, betonar att det ovan beskrivna behovet av samverkan mellan myndigheterna också utvidgas till en samverkan med kommunernas socialtjänst/arbetsmarknadsenheter.

SKL:s begäran hos regeringen om en försöksverksamhet med ”En gemensam ingång för arbetssökande”, prövas för närvarande i regeringskansliet.

Tredje fasen av jobb- och utvecklingsgarantin

Arbetslösa, som efter 450 ersättningsdagar inom jobb- och utvecklingsgarantin (JOB), inte har funnit något alternativ kommer att övergå till en tredje fas av garantin. De ska sysselsättas utifrån hela sin arbetsförmåga och få fortsatt stöd av en arbetsförmedlare/coach. Sysselsättningen ska pågå en längre tid, dock högst två år. Vid beslut om en ny sysselsättningsperiod fastställs arbetsutbudet på nytt. Den som anordnar sysselsättning inom ramen för tredje fasen ska kunna få anordnarstöd.

Arbetsförmedlingen har ansvaret för fas 3 och ska sysselsätta deltagarna hos anordnare som kan vara offentliga eller privata arbetsgivare, sociala företag eller ideella organisationer. Arbetsförmedlingen ska också, med Svenska ESF-rådet som en viktig aktör, bilda en anordnargrupp med olika intressenter; kommuner, landsting, sociala företag och statliga myndigheter. Gruppens uppgift ska vara att bidra till att säkerställa sysselsättningstillfällen för deltagarna i den tredje fasen.

De som innan jobb- och utvecklingsgarantin var berättigade till arbetslöshetsersättning kommer att få aktivitetsstöd under fas tre. Kommunerna får ansvar för försörjning av de personer som innan garantin inte var berättigade till arbetslöshetsersättning. Det statliga anordnarstödet kommer att utgå för samtliga deltagare i fas tre, oavsett om deltagaren får sin försörjning från staten eller kommunen.

De första deltagarna i jobb- och utvecklingsgarantin beräknas nå fas tre under våren 2009, då också de nya bestämmelserna kommer att träda i kraft. Inom Regeringskansliet pågår förberedelserna för de nödvändiga förordningsändringarna.

SKL anser att staten fullt ut ska ansvara för arbetsmarknadspolitikens finansiering och att ansvaret för att försörja alla arbetslösa ska ligga på staten. Förbundet anser således att det är fel att i samband med anvisning till den tredje fasen göra skillnad mellan dem som kvalificerat sig för arbetslöshetsersättning och övriga. Ekonomiskt bistånd ska bara utgå för att täcka tillfälliga behov.

Regeringen har sedan tidigare aviserat att förslag ska presenteras i budgetpropositionen rörande insatser för dem som inte hittat något alternativ under jobb- och utvecklingsgarantins två första faser och för gruppen långtidssjukskrivna som uppburit sjukpenning maximal tid.

Nystartsjobb

Nystartsjobb syftar till att fler människor med svag förankring på arbetsmarknaden ska få ett arbete. Regeringen vill att Arbetsförmedlingen i högre grad använder nystartsjobb i matchningsarbetet.

I dag bryts kvalificeringstiden för ett nystartsjobb när någon arbetat mer än en månad, trots att personen inom en kort tid kan återgå i arbetslöshet. Regeringen avser därför att ändra regelverket för nystartsjobb. Motivet är att öka möjligheten för arbetssökande som varit borta från arbetsmarknaden en längre tid att ta kortare arbeten. På så sätt kan de skaffa sig värdefull arbetslivserfarenhet och fortfarande vara kvalificerade för nystartsjobb. Ändringen bedöms inrymmas inom nuvarande ramar för skatteutgifter för nystartsjobben.

Insatser för personer med funktionsnedsättning

Regeringen avser, att inom Regeringskansliet, göra en översyn av de särskilda insatserna för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för att fler ska kunna ta del av insatserna.

Regeringen anser inte att det behöver göras förändringar när det gäller möjligheten att få lönebidrag efter 65 år trots att lagen om anställningsskydd ger arbetstagar rätt att arbeta till 67 år. Enligt nuvarande regler kan lönebidraget bara förlängas om det är arbetsmarknadspolitiskt motiverat. Regeringen betonar att de nuvarande reglerna inte utesluter att det i enskilda fall finns möjlighet att lämna lönebidrag för anställning för personer som fyllt 65 år.

Finsam

Sedan 2004 är det möjligt för Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommuner och landsting att genom samordningsförbund bedriva finansiell samordning inom

rehabiliteringsområdet (Finsam). Sommaren 2008 hade 68 samordningsförbund bildats. Under 2007 omfattade verksamheten cirka 12 000 personer. Majoriteten uppstår försörjningsstöd från kommunen, psykisk ohälsa är det enskilt vanligast förekommande problemet och individerna är relativt unga och med kort utbildning.

Regeringen har vid upprepade tillfällen begärt ett uppföljningssystem som visar på effekter och resultat av samverkan. Försäkringskassan har i egenskap av systemägare fått det samordnade uppdraget av regeringen att förvalta och utveckla systemet SUS i samråd med övriga berörda myndigheter. Regeringen ser mycket allvarligt på att den efterfrågade informationen inte levererats och förutsätter att dessa brister åtgärdas. Statskontoret, som har regeringens uppdrag att utvärdera Finsam, kommer att lämna sin slutrapport i december 2008.

För att pröva om alternativa aktörer snabbare och effektivare kan ge långtidssjuk-skrivna stöd för att komma åter i ett reguljärt arbete har regeringen gett ett uppdrag till Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan att bedriva försöksverksamhet med upphandling av tjänster.

Frågor om arbetsmarknadspolitik besvaras av Vivi Jacobson-Libietis, tfn 08-452 78 20, Åsa Karlsson, tfn 08-452 78 25, Torgny Ljungkvist, tfn 08-452 78 21 och Tor Hatlevoll, tfn 08-452 79 69, om ekonomiskt bistånd besvaras av Jonas Wiklund, tfn 08-452 78 91, Leif Klingensjö, tfn 08-452 78 51 samt om Finsam besvaras av Gunnar Anderzon, tfn 08-452 76 25, Leif Klingensjö, tfn 08-452 78 51 och Vivi Jacobson-Libietis, tfn 08-452 78 20.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder och Socialförsäkringen

Löneökningstakten

Regeringen konstaterar att efter flera år med förhållandevis låga löneökningar stiger lönerna snabbare 2008. I samband med att arbetsmarknaden försvagas väntas löneökningstakten successivt avta.

Löneökningstakten under 2007 var oväntat låg, men växade upp under slutet av året. Löneökningarna har hittills varit fortsatt höga under 2008, jämfört med de senaste årens utveckling. Sammantaget förväntas löneökningstakten för hela ekonomin bli 4,3 procent för 2008. Det beror på den i dagsläget fortfarande starka arbetsmarknaden och de relativt höga avtalsnivåerna i de centrala avtalen. År 2009 väntas löneökningstakten dämpas något, till 4,1 procent. Förhandlingarna 2010 kommer att ske i ett betydligt sämre konjunkturläge än när nuvarande avtal slöts 2007 och löneökningarna väntas därmed bli lägre. Först 2011 stiger löneökningstakten igen i samband med att efterfrågan på arbetskraft ökar.

Höjningen av lägstalönerna i de centrala avtalen 2007 bedöms av regeringen medföra en ökad löneglidning 2008, beroende både på att andra anställda ställer krav på kompensation och att arbetsgivarna vill upprätthålla den rådande lokala lönestrukturen.

Regeringen konstaterar att det så kallade utanförskapet bland annat hänger samman med hur flexibel lönestrukturen är. Om lönestrukturen är stel innebär det till

exempel att lönerna inte anpassas till nya situationer på arbetsmarknaden, vilket i förlängningen kan leda till högre arbetslöshet och minskat arbetskraftsdeltagande. En alltför sammanpressad lönestruktur innebär också att personer med relativt låga kvalifikationer eller personer som varit utan arbete under lång tid, har svårare att hitta ett arbete.

Frågor om Löner besvaras av Marianne Hörding, tfn 08-452 76 03, förhandlingssektionen.

Höjt stöd till personligt biträde och arbetshjälpmedel

För att arbetsgivare i större utsträckning ska anställa personer med stora stödbehov till följd av funktionsnedsättning, anser regeringen att det högsta beloppet för bidrag till personligt biträde och arbetshjälpmedel bör höjas från den 1 februari 2009 på följande sätt:

- Stöd till arbetshjälpmedel som lämnas till anställda, egna företagare eller deltagare i arbetsmarknadspolitiska program bör höjas till högst 100 000 kronor per år (idag 50 000 kronor).
- Stöd för personligt biträde bör höjas till högst 60 000 kronor per år för anställda (idag 50 000 kronor) och till högst 120 000 kronor per år för företagare (idag 100 000 kronor).

Merkostnadsersättning i samband med särskilt anställningsstöd avskaffas

Syftet är att koncentrera resurserna till de centrala insatserna inom jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar, det vill säga jobbcoachning, arbetsträning, förstärkt arbetsträning och sysselsättning. Enligt regeringen bör äldre bestämmelser för bidrag som beslutats före ikraftträdandet fortsätta gälla. I samband med att merkostnadsersättningen tas bort är det viktigt att arbetsförmedlare/coacher tar en mer aktiv roll. Genom en kontinuerlig kontakt mellan arbetsförmedlaren/coachen och den som är anställd med särskilt anställningsstöd skapas ett aktivt stöd både för personen på arbetsplatsen och för arbetsgivaren. Utbetalning av anställningsstöd är dessutom sedan tidigare förenat med att arbetsgivaren tar ett ansvar för att se till att anställningen fungerar så smidigt som möjligt.

Frågor om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning och särskilt anställningsstöd besvaras av Phia Moberg, tfn 08-452 76 28, förhandlingssektionen.

Socialförsäkringen

De reformer som regeringen genomfört/genomför inom socialförsäkringen syftar i hög grad till tidiga och aktiva insatser i sjukskrivningsprocessen. Förslagen i budgetpropositionen handlar om att säkerställa att reformerna får avsedd effekt.

Regeringen anser att det är angeläget att det finns ekonomiska incitament som stimulerar hälso- och sjukvården att aktivt medverka till att utveckla sjukskriv-

ningsprocessen. Den sedan tidigare (år 2006) införda så kallade **sjukvårdsmiljarden** tillförs därför 1 miljard kronor årligen från år 2010, det vill säga totalt sätts 3 miljarder kronor under den kommande treårsperioden. På kort sikt är avsikten med medlen att möjliggöra en förlängning av nuvarande modell. På längre sikt är målsättningen att utveckla en långsiktigt hållbar modell där hälso- och sjukvården tar medansvar för utvecklingen av ohälsokostnaderna.

Regeringen anser att Försäkringskassan ska få medel för att bland annat genomföra reformerna inom sjukförsäkringsområdet. Därför föreslås en temporär ökning av Försäkringskassans anslag år 2009. Regeringen beräknar att anslaget därefter kan minskas som en följd av sjukförsäkringsreformerna.

Regeringen avser att den 1 juli 2009 inrätta Inspektionen över socialförsäkringen (ISF) för att stärka rättssäkerheten och effektiviteten inom socialförsäkringsområdet.

Regeringen avser att tillsätta en parlamentarisk utredning för att formulera principer för ett sammanhållet, balanserat och hållbart socialförsäkringssystem. Inom denna ska också frågan om formerna för en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring prövas vidare. (*Se vidare det följande avsnittet Arbetslöshetsförsäkringen.*)

Frågor om socialförsäkringen besvaras av Catharina Bäck, tfn 08-452 76 21, förhandlingssektionen.

Förändringar i arbetslöshetsförsäkringen ska stimulera drivkrafterna till arbete

Regeringen anser att det är viktigt att människor som arbetar har ett inkomstrelaterat skydd vid arbetslöshet. Det är skälet till att regering år 2007 tillsatte en utredning med uppdrag att föreslå formerna för en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Utredningen överlämnade sitt delbetänkande "Obligatorisk arbetslöshetsförsäkring (SOU 2008:54)" i maj 2008. Trots att utredningen ännu inte avlämnat sitt slutbetänkande ger regeringen i budgetpropositionen besked om att man inte avser att gå vidare med det förslag som utredningen avlämnat i delbetänkandet, eftersom den föreslagna lösningen skulle innebära ett alltför tekniskt komplicerat system. Regeringens uppfattning är dock fortsatt att det finns skäl att eftersträva att alla som arbetar och uppfyller villkoren för försäkringen bör omfattas av en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring med rätt till inkomstrelaterad ersättning vid arbetslöshet. Formerna för hur detta på sikt skulle kunna åstadkommas kommer att prövas vidare inom ramen för den aviserade parlamentariska socialförsäkringsutredningen.

Många av dem som enligt utredningen har lämnat a-kassan – personer med låg arbetslöshetsrisk såsom höginkomsttagare, studerande, personer i legitimationsyrken, förtidspensionärer, företagare – förefaller gjort det för att de inte har så stort behov av försäkringsskydd. Regeringen finner det problematiskt om många valt bort försäkringsskydd vid arbetslöshet på grund av svag hushållsekonomi. Därför föreslår regeringen i budgetpropositionen nya reformer för att underlätta nyinträde och återinträde till a-kassan. Det sker genom sänkt medlemsavgift, ett temporärt inträdeserbjudande för snabbare kvalificering till inkomstrelaterad ersättning,

samt förenklade inträdesvillkor för medlemskap. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag under våren 2009.

Regeringen kommer att från och med den 1 juli 2009 sänka medlemsavgiften i arbetslöshetskassorna med cirka 50 kronor per månad för de flesta sysselsatta medlemmar. Dessutom stimuleras inträde i en a-kassa genom att låta nya medlemmar snabbare kvalificera sig för inkomstrelaterad ersättning. För varje medlemsmånad under år 2009 kommer en medlem att kunna tillgodoräkna sig en ytterligare månad – det vill säga kvalificera sig för inkomstrelaterad ersättning under en period av sex månader i stället för tolv. För att ytterligare underlätta inträde i en a-kassa avser regeringen dessutom att förenkla inträdesvillkoren i enlighet med det förslag som lagts fram i utredningen. Kravet på viss arbetad tid för att kunna träda in i en a-kassa tas bort från och med den 1 juli 2009. Kravet på att omfattas av a-kassans verksamhetsområde kvarstår dock.

Därutöver avser regeringen att från och med den 1 juli 2009 ändra villkoren i arbetslöshetsförsäkringen för dem som varit tillfälligt eller delvis frånvarande under tid med sjukpenning, rehabiliteringspenning, föräldrapenning, havandeskapspenning, smittbärrpenning eller ersättning för närståendevård. Nuvarande regler innebär att en person som varit helt frånvarande från arbetet kan erhålla högre arbetslöshetsersättning än en person som varit tillfälligt eller delvis frånvarande. Reglerna ändras för att inte missgynna de med låg frånvaro. Förändringen syftar också till att förbättra drivkrafterna för arbete.

Frågor om arbetslöshetsförsäkringen besvaras av Lars-Gösta Andréen, tfn 08-452 75 92, förhandlingssektionen.

Köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster m m

För Försäkringskassan finns särskilda medel för köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster, arbetstekniska hjälpmedel, läkarutlåtanden och läkarundersökningar, särskilt bidrag samt resor till och från arbetet. Försäkringskassan har möjlighet att av de särskilda medlen köpa de utredningar som behövs för att ta ställning till rätten till sjukpenning och behovet av rehabilitering.

Under 2009 och 2010 görs ytterligare satsningar på företagshälsovården och rehabiliteringsgarantin som delvis finansieras genom en omfördelning av medel för köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster med mera. För 2009 flyttas 300 miljoner kronor till företagshälsovården och rehabiliteringsgarantin och för 2010 flyttas ytterligare 300 miljoner.

Denna omfördelning möjliggörs dels genom att Pila-projektet avslutas under 2008, dels genom att företagshälsovården och hälso- och sjukvården framöver förutsätts bistå Försäkringskassan med nödvändiga beslutsunderlag. I och med regeringens satsningar på en rehabiliteringsgaranti och vidareutvecklad företagshälsovård bedömer regeringen att Försäkringskassans behov av medicinska underlag för att kunna bedöma rätten till ersättning och behovet av rehabilitering kommer att tillgodoses. Regeringen avser att återkomma i dessa frågor.

Frågor om Köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster m m besvaras av Eva Thulin Skantze, tfn 08 452 76 38, arbetslivssektionen.

Ny förmån vid sjukdom hos ensamstående förälder från 2010

Ensamstående föräldrar kan behöva ett särskilt stöd från stat och samhälle i vissa situationer. Det är därför viktigt att en ensamstående förälder som till exempel blir allvarligt sjuk och därför inte kan ta hand om sitt barn inte ska hamna i en sämre situation än i en familj där det finns två föräldrar. I det betänkande som Föräldraförsäkringsutredningen lämnade under hösten 2005 (Reformerad föräldraförsäkring, SOU 2005:73) har särskilt ensamstående föräldrars situation belysts. Utredningen föreslår bland annat att en ny ersättning införs. Regeringen avser att under våren 2009 återkomma med förslag i frågan om Särskild föräldrapenning. De nya reglerna ska gälla från den 1 januari 2010.

Frågor om Ny förmån vid sjukdom hos ensamstående förälder, m.m. besvaras av Malin Looberger, tfn 08-452 75 58, förhandlingssektionen.

Regeringen satsar 400 miljoner på jämställdhet

Under 2009 satsar regeringen 400 miljoner på utgiftsområdet Jämställdhet. Området omfattar samordning av regeringens jämställdhetspolitik samt särskilda jämställdhetsåtgärder. Inriktningen av jämställdhetspolitiken ligger fast. Arbetet med jämställdhetsintegrering ska fördjupas och ytterligare åtgärder kommer att initieras inom samhällsområden som är väsentliga för jämställdhetspolitiken.

Resultat och indikatorer

Resultaten av jämställdhetspolitiken mäts bland annat genom utvecklingen av de ekonomiska resursernas fördelning mellan kvinnor och män. Av uppföljningen framgår att även om man kan se tendenser till utjämning mellan könen när det gäller ekonomiska resurser går utvecklingen långsamt.

Jämställdhetsinsatser i skolan får ökade resurser

Regeringen har i juni 2008 fattat beslut om en rad åtgärder för att främja jämställdheten i skolan. Totalt satsas 110 miljoner kronor under tre år. En jämställdhetsdelegation för skolan kommer att inrättas med uppgift att analysera könsskillnaderna i utbildningsresultat, utvärdera metoder för att bryta traditionella könsmonster, föreslå lämpliga insatser m.m. I satsningen ingår även fortbildning av lärare och annan skolpersonal om könsmonster, hederstraditioner, samt sex- och samlevnadsundervisning.

Frågor om Jämställdhet besvaras av Anna Ulveson, arbetslivssektionen, tfn 08-452 74 67.

Jämställdhetsintegrering – Program för Hållbar jämställdhet

Regeringen stödjer genomförandet av jämställdhetsintegrering i kommunala verksamheter genom ett bidrag på totalt 100 miljoner kronor till Sveriges Kommuner och Landsting 2008–2010. Syftet är att uppnå en kvalitetssäkring av offentligt finansierade verksamheter på kommunal och landstingskommunal nivå för att garantera att dessa svarar mot båda könen villkor och behov. Det övergripande målet med satsningen är att uppnå konkreta verksamhetsförbättringar i de kommuner, landsting, regionala självstyrelseorgan och kommunala samverkansorgan som inom ramen för satsningen får stöd att genomföra jämställdhetsintegrering.

Frågor om Program för Hållbar jämställdhet kan ställas till Marie Trollvik, avdelningen för Vård och omsorg, tfn 08-452 77 65.

Ny samlad diskrimineringslagstiftning från och med 2009

Regeringen har genom den nya diskrimineringslagen, som ersätter jämställdhetslagen och sex andra civilrättsliga lagar, samt genom inrättandet av en ny myndighet, Diskrimineringsombudsmannen, skapat förutsättningar för att diskrimineringen ska bekämpas mer effektivt.

Diskrimineringsförbudet i den nya lagen omfattar dels en stor del av samhällslivet, dels många situationer som i dag inte omfattas av ett förbud. Två nya diskrimineringsgrunder – Könsoverskridande identitet eller uttryck respektive Ålder – införs. Det ska också kosta att diskriminera. En diskrimineringsersättning införs. Denna ersättning ska både vara en ersättning för den kränkning som diskrimineringen innebär och avskräcka från diskriminering. Lagen träder i kraft den 1 januari 2009 och samma dag inrättas den nya myndigheten Diskrimineringsombudsmannen.

Genom den nya lagen och sammanslagningen av ombudsmännen förstärks förutsättningarna för ett mer effektivt arbete mot diskriminering avsevärt. Åtgärder mot diskriminering måste även i fortsättningen ha högsta prioritet. Som framgår av propositionen ”Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95)” har regeringen för avsikt att skyndsamt låta komplettera Diskrimineringskommitténs överväganden med ytterligare underlag och därefter återkomma till riksdagen. Det gäller exempelvis frågan om bristande tillgänglighet för personer med funktionshinder som en form av diskriminering och dess ekonomiska konsekvenser. Arbetet mot diskriminering ingår dessutom i regeringens satsning på integration som presenteras i samband med budgetpropositionen.

Frågor om Ny samlad diskrimineringslagstiftning besvaras av Leif Lindberg, arbetslivssektionen, tfn 08-452 74 73.

Framtida arbetsmiljöpolitik och företagshälsovård

Inom Arbetsmarknadsdepartementet pågår ett arbete med att utforma den framtida arbetsmiljöpolitiken. En viktig utgångspunkt är att skapa förutsättningar för fler, bättre och mer utvecklande arbeten samtidigt som utanförskapet på arbetsmarknaden bryts.

Som ett underlag för det fortsatta arbetet presenterades i februari promemorian *Arbetsmiljön och utanförskapet – en tankeram för den framtida arbetsmiljöpolitiken* (Ds 2008:16). En utgångspunkt är att arbetsmiljöpolitiken ska få en mer offensiv och positiv innebörd. Den ska också bidra till att minska utanförskapet genom att skapa förutsättningar även för goda och utvecklande arbetsvillkor, som i sin tur kan göra det möjligt för fler att delta i arbetslivet.

Regeringen föreslår därför en satsning inom Arbetsmiljöverkets verksamhet på 33 miljoner kronor år 2009, 45 miljoner år 2010 och 47 miljoner år 2011 för satsning på en förbättrad information och kunskapsförmedling inom arbetsmiljöområdet

och ett förstärkt arbete för en väl fungerande inre marknad för säkra varor och tjänster, i enlighet med Sveriges åtaganden inom EU.

Företagshälsovårdsutbildningarna får 100 miljoner kronor

Regeringen vill att högskolor och universitet tar över de längre företagshälsovårdsutbildningarna. Övertagandet kommer att ske under mandatperioden. Redan i höstens budget avsätts 100 miljoner kronor för de kommande tre åren.

Enligt regeringen är det ett sätt att höja utbildningarnas status och jämställa företagshälsovården med andra specialiseringar för läkare och sjuksköterskor. Delar av satsningen finansieras genom regeringens resurstillskott på 3,4 miljarder kronor till en förstärkt företagshälsovård och en rehabiliteringsgaranti.

Frågor om Framtida arbetsmiljöpolitik och Företagshälsovården kan ställas till Ragnar Kristensson, arbetslivssektionen, tfn 08-452 74 88.

Regeringen fördubblar satsning på invandrarakademiker

I budgetpropositionen för 2009 föreslår regeringen att cirka 100 miljoner kronor satsas på fortbildning för personer med utländska examina. Det är en fördubbling av anslaget på cirka 50 miljoner för år 2008. Huvuddelen av de nya resurserna kommer att gå till kurser för läkare.

Regeringen har i flera budgetpropositioner föreslagit medel till sådana kompletterande utbildningar. Under 2009 satsar regeringen drygt 100 miljoner kronor på sådana insatser, som innebär framförallt kompletterande högskoleutbildningar för personer med hälso- och sjukvårdsutbildning från tredje land och för lärare med utländsk examen. Den här satsningen bidrar till att utländska akademiker kommer in snabbare på arbetsmarknaden.

Regeringen avser att införa en ny erkännandeordning – Vägen till svensk legitimation för personer med hälso- och sjukvårdsutbildningar från tredje land – som ska kunna träda ikraft under 2009.

Frågor om satsningen på invandrarakademiker kan ställas till Leif Lindberg, arbetsgivarpolitiska avdelningen, tfn 08-452 74 73 eller Ulla Gummeson, avdelningen för lärande och arbetsmarknad, tfn 08-452 75 09.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Ekonomi och styrning

Ekonomisk analys

Maj-Lis Åkerlund

Signild Östgren

Bilaga

Arbetsgivaravgifter för kommuner år 2008 och prel. för år 2009